

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE LA PRESIDÈNCIA

16007 *Reial decret 1579/2008, de 26 de setembre, pel qual es modifica el Reial decret 1561/1995, de 21 de setembre, sobre jornades especials de treball, i es regulen determinats aspectes de les condicions de treball dels treballadors mòbils que duen a terme serveis d'interoperabilitat transfronterera en el sector del transport ferroviari.*

La Directiva 2003/88/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 4 de novembre de 2003, relativa a determinats aspectes de l'ordenació del temps de treball, inclou en l'àmbit d'aplicació els transports en el sector ferroviari. A la vegada, preveu la possibilitat d'excepcions als articles 3, 4, 5, 8 i 16 per a les persones que treballin en el sector ferroviari el temps de treball de les quals transcorri a bord dels trens.

El 27 de gener de 2004 la Comunitat de Ferrocarrils Europeus (CER) i la Federació Europea de Treballadors del Transport (ETF) van assolir un acord sobre determinats aspectes de les condicions de prestació de servei dels treballadors mòbils que duen a terme serveis d'interoperabilitat transfronterera i en van sol·licitar l'aplicació sobre la base d'una decisió del Consell adoptada a proposta de la Comissió Europea, de conformitat amb el que preveu l'article 139 del Tractat CE.

La Directiva 2005/47/CE del Consell, de 18 de juliol de 2005, relativa a l'Acord entre la Comunitat de Ferrocarrils Europeus (CER) i la Federació Europea de Treballadors del Transport (ETF) sobre determinats aspectes de les condicions de treball dels treballadors mòbils que duen a terme serveis d'interoperabilitat transfronterera en el sector ferroviari, aplica el dit Acord i li atorga la força pròpia de les directives. La Directiva 2003/88/CE se segueix aplicant als treballadors mòbils que duen a terme serveis d'interoperabilitat transfronterera, amb l'excepció de les mesures més específiques que contenen la Directiva 2005/47/CE i l'Acord que figura al seu annex.

A l'hora d'incorporar la Directiva al nostre ordenament jurídic, s'ha de tenir en compte que Espanya ja té una normativa específica reguladora del temps de treball en el sector del transport ferroviari: els articles 8 i 9 del Reial decret 1561/1995, de 21 de setembre, sobre jornades especials de treball, aplicables amb caràcter general al sector de transports, i l'article 13 del mateix Reial decret, que s'aplica de manera particular al transport ferroviari. El Reial decret 1561/1995 es va aprovar a l'empara de l'autorització concedida al Govern en els articles 34.7, 36.1 i 37.1 de la Llei de l'Estatut dels treballadors, text refós aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1995, de 24 de març.

La Directiva 2005/47/CE, congruent amb l'Acord, d'una banda, té un àmbit d'aplicació més reduït que el sector del transport ferroviari i, d'una altra, estableix normes més detallades per a aquest àmbit que les establertes per al sector en el seu conjunt. Així apareixen alguns aspectes concrets de la Directiva 2005/47/CE que no estan plenament incorporats en el vigent ordenament espanyol ni hi tenen reflex. Això fa necessari introduir modificacions puntuals en la normativa espanyola sobre temps de treball per incorporar plenament la Directiva a l'ordenament jurídic espanyol.

La incorporació plena de la Directiva 2005/47/CE constitueix l'objecte d'aquest Reial decret, que modifica el Reial decret 1561/1995 en matèria de condicions de treball dels treballadors mòbils que duen a terme serveis d'interoperabilitat transfronterera en el sector del transport ferroviari i que es dicta fent ús de la mateixa autorització que va servir de base per aprovar la norma que ara es modifica.

El Reial decret, en la línia del que preveu la Directiva 2005/47/CE, s'adreça a reforçar la seguretat i la salut dels treballadors mòbils que duen a terme serveis d'interoperabilitat transfronterera en el sector del transport ferroviari, en la perspectiva de realització del mercat interior i de facilitar l'adaptació a les seves condicions de competència.

En aquesta direcció s'orienten l'establiment d'un temps màxim de conducció i la determinació precisa dels descansos diari, setmanal i durant la jornada, així com el registre de les hores de feina i descans. En tot cas, es tracta de disposicions mínimes que no afecten el manteniment de condicions de treball més favorables de què gaudeixin els treballadors en virtut de convenis o pactes col·lectius, de contractes de treball o de decisions de les empreses incloses en el seu àmbit d'aplicació.

El Reial decret consta d'un sol article pel qual s'afegeix al Reial decret 1561/1995, de 21 de setembre, una nova disposició addicional, la setena.

La nova disposició addicional setena comença per definir l'àmbit al qual s'aplica, que és el dels serveis d'interoperabilitat transfronterera en el sector del transport per ferrocarril i dins d'aquest el dels treballadors mòbils que duguin a terme aquests serveis. A més, incorpora les especificitats en matèria de descansos diaris, setmanal i durant la jornada i temps de conducció que preveu la Directiva i no reflectides fins ara en el nostre ordenament. El Reial decret es completa amb les disposicions de la part final: una de derogatòria i quatre de finals.

En la tramitació d'aquest Reial decret han estat consultades les organitzacions sindicals i les associacions empresarials més representatives. Igualment el projecte ha estat objecte d'informe favorable del Consell Nacional de Transports Terrestres.

En virtut d'això, a proposta dels ministres de Treball i Immigració i de Foment, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia en el Consell de Ministres en la reunió del dia 26 de setembre de 2008,

DISPOSO:

Article únic. *Modificació del Reial decret 1561/1995, de 21 de setembre, sobre jornades especials de treball.*

El Reial decret 1561/1995, de 21 de setembre, sobre jornades especials de treball, es modifica mitjançant la incorporació d'una disposició addicional setena, amb la redacció següent:

«Disposició addicional setena. *Aspectes de les condicions de treball dels treballadors mòbils que duen a terme serveis d'interoperabilitat transfronterera en el transport ferroviari.*

1. La present disposició s'aplica a les condicions de treball que regulen els apartats següents dels treballadors mòbils del ferrocarril que duen a terme serveis d'interoperabilitat transfronterera prestats per les empreses ferroviàries. En el que no prevegi aquesta disposició és aplicable la subsecció 3a de la secció 4a del capítol II d'aquest Reial decret, relativa al transport ferroviari.

Les condicions de treball aquí regulades no són aplicables respecte al trànsit de viatgers transfronterer local i regional ni al tràfic de mercaderies transfronterer que no superi els quinze quilòmetres més enllà de la frontera.

Tampoc són aplicables, atès que es consideren una operació de transport nacional, respecte als trens de relacions transfrontereres, l'inici i la finalització dels quals tingui lloc en la infraestructura ferroviària espanyola encara que facin servir la infraestructura d'un altre Estat sense efectuar parades.

2. Als efectes d'aquesta disposició s'entén per:

a) Serveis d'interoperabilitat transfronterera: els serveis transfronterers per als quals s'exigeixen a les empreses ferroviàries almenys dos certificats de seguretat, d'acord amb els requisits que estableix el Reglament sobre seguretat en la circulació de la Xarxa ferroviària d'interès general, aprovat pel Reial decret 810/2007, de 22 de juny.

b) Treballador mòbil que du a terme serveis d'interoperabilitat transfronterera: qualsevol treballador membre de la tripulació d'un tren que du a terme serveis d'interoperabilitat transfronterera durant més d'una hora de la seva jornada diària.

c) Conductor o maquinista: qualsevol treballador que condueix un vehicle de tracció.

d) Temps de conducció: la durada d'una activitat programada durant la qual el maquinista és responsable de la conducció d'un vehicle de tracció, amb l'exclusió del temps previst per a la posada en servei i per a la posada fora de servei del vehicle. Inclou les interrupcions programades en les quals el maquinista roman com a responsable de la conducció del vehicle de tracció.

3. El descans diari en el domicili ha de tenir una durada mínima de dotze hores consecutives dins de cada període de vint-i-quatre hores.

Aquesta durada es pot reduir a nou hores una vegada cada set dies. En aquest cas, la diferència fins a les dotze hores de descans diari es compensa afegint les hores que corresponguin al següent descans diari en el domicili.

No es pot fixar un descans diari reduït entre dos descansos diaris fora del domicili.

4. El descans diari fora del domicili ha de tenir una durada mínima de vuit hores consecutives dins de cada període de vint-i-quatre hores.

Aquest descans sempre s'ha de seguir d'un descans diari en el domicili. No obstant això, mitjançant la negociació col·lectiva es pot acordar un segon descans consecutiu fora del domicili, així com la manera de compensar la diferència entre les vuit hores i les dotze hores del descans diari.

Els treballadors mòbils han de disposar per al descans fora del domicili de llocs que compleixin les condicions necessàries de seguretat i salut i permetin el descans en condicions adequades de comoditat.

5. Qualsevol treballador mòbil inclòs en aquesta disposició ha de gaudir d'un període de descans mínim setmanal ininterromput d'acord amb el que preveu l'article 37.1 de l'Estatut dels treballadors, i s'ha de garantir al treballador mòbil cada any cent quatre períodes de descans setmanal de vint-i-quatre hores de durada; com a mínim, dotze d'aquests han de ser descansos dobles de quaranta-vuit hores, que compreguin dissabte i diumenge, i altres dotze han de ser descansos dobles, sense garantia que hi estiguin inclosos un dissabte o un diumenge. A la durada d'aquests períodes de descans setmanal s'ha de sumar el descans diari d'acord amb l'apartat 3.

Respectant això i també el que preveu l'article 38 de l'Estatut dels treballadors, fins a un màxim de vuit períodes de descans setmanal poden formar part de les vacances anuals. Si s'escau, cal atènyer-se al que s'hagi acordat en la negociació col·lectiva quant a gaudi del descans setmanal i les vacances.

6. Amb independència del que preveu la disposició addicional dotzena del Reial decret 2387/2004, de 30 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament del sector ferroviari, la durada del temps de conducció no pot ser superior a nou hores diàries en el treball diürn ni a vuit en el treball en període nocturn. La durada màxima del temps de conducció en cada període de dues setmanes no pot excedir les vuitanta hores.

7. Si la durada del temps de treball d'un conductor que no circuli acompanyat d'un segon maquinista excedeix les vuit hores, s'ha d'establir un període de descans durant la jornada o pausa de quaranta-cinc minuts de durada. Si el temps de treball és superior a les sis hores però no excedeix les vuit, la pausa durant la jornada ha de ser d'almenys trenta minuts.

La pausa s'ha de gaudir en un moment de la jornada adequat perquè el maquinista es pugui recuperar i en cas de retard dels trens s'ha d'adaptar a la jornada a realitzar. En qualsevol cas una part de la pausa d'almenys trenta minuts s'ha de concedir entre la tercera i la sisena hora de treball.

En cas que hi hagi un segon maquinista, les condicions de la pausa o descans durant la jornada són les que preveu la legislació laboral comuna.

8. Si la durada del temps de treball del personal d'acompanyament excedeix les sis hores, s'ha d'establir una pausa de trenta minuts durant aquest.

9. Qualsevol empresa ferroviària que dugui a terme serveis d'interoperabilitat transfronterera ha de tenir un registre en què es recullin les hores diàries de feina i de descans dels treballadors mòbils amb la finalitat d'assegurar el compliment d'aquesta disposició. L'empresa ha de conservar aquest registre almenys durant tres anys i l'ha de tenir a disposició dels treballadors i de l'autoritat laboral, així com els elements que justifiquin les hores reals de treball.»

Disposició derogatòria única. *Abast de la derogació.*

Queden derogades totes les disposicions que s'oposin al que estableix aquest Reial decret.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

El present Reial decret es dicta de conformitat amb el que preveu l'article 149.1.7a de la Constitució Espanyola.

Disposició final segona. *Incorporació de dret de la Unió Europea.*

Mitjançant aquest Reial decret s'incorpora al dret espanyol la Directiva 2005/47/CE, del Consell, de 18 de juliol de 2005, relativa a l'Acord entre la Comunitat de Ferrocarrils Europeus (CER) i la Federació Europea de Treballadors del Transport (ETF) sobre determinats aspectes de les condicions de treball dels treballadors mòbils que duen a terme serveis d'interoperabilitat transfronterera en el sector ferroviari.

Disposició final tercera. *Facultats d'aplicació i desplegament.*

Es faculta els ministres de Treball i Immigració i de Foment, en l'àmbit de les seves competències respectives, perquè dictin totes les disposicions que siguin necessàries per al desplegament i l'aplicació del present Reial decret.

Disposició final quarta. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 26 de setembre de 2008.

JUAN CARLOS R.

La vicepresidenta primera del Govern
i ministra de la Presidència,
MARÍA TERESA FERNÁNDEZ DE LA VEGA SANZ